

Programma Conferentie Vereniging voor Theologie

Donderdag 7 juli 2022 - Zaterdag 9 juli 2022

Locatie : De Morgenster
Seinstraat 2
1223 DA Hilversum

Agenda

Hoofdlezingen

Machteld Siegmann: schrijverschap en theologie

Tjerk de Reus: troost in een digitale toekomst

Katya Tolstoj: De 'grote Russen', trauma en de kerk

Parallelsessies

Agenda ledenvergadering

Praktische informatie

Agenda

Donderdag 7 juli 2022

- 10.00 Inloop en inschrijving, met thee en koffie
- 10.45 Opening door **Prof. Arnold Huijgen**, voorzitter van de Vereniging voor Theologie
- 11.00 Lezing door **Machteld Siegmann**: "Schrijverschap en theologie"
- 11.50 Discussie onder leiding van Edward van 't Slot
- 12.30 Lunch
- 13.45 Boekpresentatie Ineke Cornet en Arjan Plaisier, *Dichter bij God. Aanwijzingen voor een rijke liturgie*. Reactie door Maarten Wisse
- 14.05 Debat over theologie en literatuur onder leiding van Edward van 't Slot
- 15.00 Pauze
- 15.30 Presentatie over de architectuur van de Morgenster en rondleiding door de kerk door Max Cramer
- 16.25 Parallelsessies
- 18.45 Diner
De Gulle Graef, Laanstraat 37, 1211 HG Hilversum

(Overnachtingen op eigen gelegenheid)

Vrijdag 8 juli 2022

- 9.00 Parallelsessies over het conferentiethema
- 10.30 Pauze met thee en koffie
- 11.00 Lezing door **Tjerk de Reus**: "Troost in een digitale toekomst"
- 11.50 Discussie onder leiding van Arnold Huijgen
- 12.30 Lunch
- 14.00 Vertoning van film "La Fille inconnue"
- 15.30 Koffie
- 16.00 Nagesprek over film onder leiding van Elsbeth Gruteke
- 16.30 Vesper door de plaatselijke predikanten Erik van Halsema en Willem Nijssse
- 17.00 Ledenvergadering – agenda zie hieronder
- 18.30 Diner (buffet)
Warung Adinda, Langestraat 85 1211 GW Hilversum

(Overnachtingen op eigen gelegenheid)

Zaterdag 9 juli 2022

- 9.00 Parallelsessies over het conferentiethema
- 10.30 Pauze met thee en koffie
- 11.15 Publiekslezing door **prof. dr. Katja Tolstoj**: "De 'grote Russen', trauma en de kerk"
- 12.05 Discussie onder leiding van Maarten Wisse
- 12.30 Afsluiting

Hoofdlezingen

Machteld Siegmann: schrijverschap en theologie

Machteld Siegmann (1972), bekroond romanschrijver, beschouwt theologie en literatuur een gouden combinatie. 'Theologie is iets wat mijn hele leven mee opgetrokken is,' zegt Siegmann, 'van de reformatorische theologie van mijn opvoeding tot de meer mystieke waar ik me tegenwoordig toe aangetrokken voel. Al die stappen die ik gemaakt heb hebben mijn schrijven en mijn denken over literatuur beïnvloed.'

In haar lezing zal Siegmann de verwantschap tussen theologisch besef en literaire verbeelding aan de orde stellen, mede op basis van de twee romans die zij schreef: *De kaalvreter* (2019) en *Wachter op de morgen* (2022). Siegmann zal op verschillende vragen rond geloof en verbeelding ingaan, met een persoonlijke invalshoek, puttend uit haar eigen bronnen.

Tjerk de Reus: troost in een digitale toekomst

Tjerk de Reus (1971) is literatuurcriticus met een grote belangstelling voor theologie. In hedendaagse letteren ziet hij nogal eens thema's opduiken die een connectie hebben met religieus besef. Theologische reflectie is dan soms ook al aanwezig, met Bijbelse verwijzingen of allusies op de christelijke traditie. Interessant genoeg gebeurt dit ook zeer geregeld als het gaat om de 'toekomstroman' die vandaag een *revival* lijkt te beleven. De ene na de andere Nederlandse roman speelt zich af in een door dataïsme, digitale technologie en chip-implantaten beheerste wereld.

In zijn lezing zal De Reus een reeks romans bespreken met het oog op de vraag hoe de mens geschetst wordt in een door data-technologie beheerste wereld. Literair werk van onder andere Maxim Februari, Anja Sicking, Ewoud Kieft en Maarten van der Graaff zal de revue passeren, met noties als de 'Hemelse Stad', goddelijke alwetendheid, gebrokenheid en reddeloze

verlatenheid- maar ook troost, en engelen.

Katya Tolstoj: De ‘grote Russen’, trauma en de kerk

Katya Tolstoj (1970), hoogleraar aan de Vrije Universiteit, is expert in de Oosterse theologie en Russische literatuur, zoals haar proefschrift over Dostojevski en de dialectische theologie, *Caleidoscoop* (2006), duidelijk maakt. Wat haar betreft is het samengaan van theologie en literaire reflectie van grote betekenis, zoals zij zal illustreren aan de hand van werk van de grote Russische schrijvers, zoals Fjodor Dostojevski (1821-1881) en Varlam Shalamov (1907-1982).

In haar lezing zal Katya Tolstoj deze thematiek bespreken in de brede context van de Oosterse orthodoxie, waarbij ook het licht valt op de huidige situatie in Oekraïne.

Prof. Tolstoj levert haar bijdrage in het morgenprogramma van zaterdag.

Parallelsessies

Presentator	Functie	Thema	7 juli
Arnold Huijgen	Systematische Theologie TUA	CredArt lezing met tekst uit Lumen Gentium (Vaticanum II)	CredArt
Dieuwke Parlevliet en Roel Bosch	Resp. dichter en voorzitter redactie van <i>Psalmen anders</i>	Psalmen anders – psalmen zingbaar maken in de context van de 21ste eeuw	A
Tjeerd de Boer	Missionair predikant in de PKN	Hoe zullen we over God spreken? Een kennismaking met de 'poëtische theologie van het alledaagse' van Rubem Alves.	B
Wouter van Wingerden	Gemeentepredikant te Stedum	You want it darker - Leonard Cohen's geestelijk testament	
Gerrit van Meijeren	Protestants predikant bij de classis Zuid-Holland Zuid	Slenteren in de stad van de mens - De cultuurtheologie van F.O. van Gennep	
Tjeerd de Boer	Missionair predikant in de PKN	Hoe zullen we over God spreken? Een kennismaking met de 'poëtische theologie van het alledaagse' van Rubem Alves.	C
Gerrit van Meijeren	Protestants predikant bij de classis Zuid-Holland Zuid	Slenteren in de stad van de mens - De cultuurtheologie van F.O. van Gennep	
Ger van der Heijden	Docent Levensbeschouwing Voortgezet Onderwijs	Lanquan li jorn son lonc e may - Over het verlangen	

Presentator	Functie	Thema	8 juli
Cees-Jan Smits	Gemeentepredikant te Purmerend	Je weet niet wie je bent, tot je de controle verliest - Tirza (2006) van Arnon Grunberg als laatmoderne antropologie Het warme licht van de uitverkorenheid' - Dit zijn de Namen (2012) van Tommy Wieringa als godsdiensthistorische hypothese	A
Wilbert Dekker	Gemeentepredikant te Kampen en promovendus NT	Apostelen tegenover tirannen: Handelingen en de klassieke Griekse tragedies	B
Willem Jan de Wit	Docent Oude Testament en systematische theologie ETSC	Christus in de wraakpsalmen: de bijdrage van Salomon van Til	
Jurjen Zeilstra	Theoloog en historicus. Gemeentepredikant te Blaricum	Wie kan een god die dat niet verkiest, zien gaan of komen! - Homerus en de theologie	

Presentator	Functie	Thema	9 juli
Dries de Crom	UD Bijbelwetenschappen TST	CredArt lezing met tekst van Johannes Damascenus	CredArt
Gert den Hartogh	Gemeentepredikant en classicus	Cusanus - 'Misschien wel de geleerdste man van de 15e eeuw'. - deel 1	A
		Cusanus - 'Misschien wel de geleerdste man van de 15e eeuw'. - deel 2	
Ariaan Baan	Gemeentepredikant te Scheemda	Titel. Hoe verhalen gemeenschappen vormen. Tekstlezing van "A Story Formed Community: reflections on Watership Down" door Stanley Hauerwas	

Ariaan Baan: Hoe verhalen gemeenschappen vormen. Tekstlezing van "A Story Formed Community: reflections on Watership Down" door Stanley Hauerwas

Stanley Hauerwas is een van de oervaders van de narratieve theologie. Hij heeft begin jaren tachtig een prachtig essay geschreven over de bestseller Watership Down van Richard Adams (vertaald in het Nederlands als Waterschapsheuvel en ook bekend geworden door de verfilming). Hij gebruikt dit verhaal van een groep konijnen die op reis gaan om te reflecteren op de aard van christelijke gemeenschapsvorming.

Ariaan Baan promoveerde in 2014 aan de PThU en is sindsdien predikant van de Protestantse Kerk te Scheemda.

Cees-Jan Smits: Je weet niet wie je bent, tot je de controle verliest – Tirza (2006) van Arnon Grunberg als laatmoderne antropologie

Arnon Grunberg won met Tirza in 2007 de Libris Literatuurprijs.

‘Ecce homo, zie de mens – lijkt hij te zeggen’, aldus het juryrapport: ‘In het bijzonder de zelfgenoegzame westerse mens die sinds 11 september 2001 veel van z’n zekerheden heeft zien verdampen en in al z’n angstvalligheid en vertwijfeling het kwaad van buiten vreest, zonder te zien hoezeer het ook in onszelf schuilt.’ In deze sessie met tekstlezing verkennen we hoe Grunberg hier raakt aan theologische noties en de climax van de roman laat resoneren met het geding van de profeet Elia op de berg Karmel.

Cees-Jan Smits: Het warme licht van de uitverkorenheid - Dit zijn de Namen (2012) van Tommy Wieringa als godsdiensthistorische hypothese

In Dit zijn de Namen tekent Wieringa de mens als een 'geboren overtreder': van de 'wet' enerzijds en uit verlangen naar een nieuw begin anderzijds. Beide aspecten komen samen in de metafoor van een grensovergang. Wieringa lijkt zich te wagen aan een duiding van het ontstaan van religie, op basis van de godsdienstfilosofische concepten van René Girard. Of dat overtuigt staat te bezien, maar het valt op met hoeveel warmte de auteur schrijft over het heilige als een duistere maar aanlokkelijke werkelijkheid.

Personalia: Cees-Jan Smits is predikant van de christelijke gereformeerde kerk te Purmerend en promoveerde in 2021 op het proefschrift Plaatsbereiding. Verzoening in Christus bij Hans-Joachim Iwand en Eberhard Jüngel.

Dieuwke Parlevliet en Roel Bosch: Psalmen anders – psalmen zingbaar maken in de context van de 21ste eeuw

Psalmen vormen een belangrijk onderdeel van de christelijke traditie, gezongen en gebeden in de liturgie en in de dagelijkse praktijk. Maar in welke vorm, muzikaal en tekstueel? Op verschillend gebied rijzen vragen, bijvoorbeeld deze:

- Doet één vorm, bijv. de onberijmde zang of het strofische lied, recht aan de inhoud van alle 150 psalmen?
- Kan je, door in een vertaling verder van de Hebreeuwse tekst af te gaan staan, dichter bij de inhoud komen?
- Mag de inhoud de muzikale en tekstuele vorm bepalen?
- Welke invloed hebben contextuele vragen rond klimaat en milieu op de omgang met psalmen als 29, 93 en 104?

Toen 'Liedboek 2013' klaar was, was het nog niet af. Voor het onderdeel 'Psalmen' moest nog werk verzet worden. Dat werk ligt nu klaar in 'Psalmen anders'. Gaandeweg zocht de redactie daarvan naar antwoorden. Voor Psalm 45, een Hooglied-achtige tekst over de koning en zijn harem, werd de Perzisch-Nederlandse dichter Nafiss Nia gevraagd. Alexis de Roode zorgde voor een nieuwe berijming in drie strofen van de Geneefse vorm van Psalm 89, over de verborgenheid van God. Het cabaretduo Jan Beuving en Erik Vlasblom schreef 'Psalm 42,5', een combi van de psalmen 42 en 43.

Hoofredacteur Roel Bosch gaat graag met u in gesprek over de keuzes en de casting van schrijvers en componisten. Uiteraard liggen voorbeelden op tafel. Op één daarvan gaan we dieper in.

Theoloog, kunstenaar, dichter Dieuwke Parlevliet schreef op verzoek van de redactie het psalmlied 93b, 'Het lied van de zee'. De Zeeuwse context van haar werk klinkt mee, nog des te meer als de tekst met de melodie van componist Margreeth de Jong, Middelburg, gezongen wordt. Dieuwke zal in deze bijeenkomst ook aanwezig zijn en haar werk toelichten.

Dr. Roeland A. Bosch publiceerde o.a. over de Psalmberijming van 1773 en de Evangelische Gezangen van 1806, en was lid van de redactie van Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk, 2013. Hij was voorzitter van de redactie van Psalmen anders, 2022, aanvulling op genoemd Liedboek. <https://roelbosch.noorderlichtgemeente.nl/>

Dieuwke Parlevliet was predikant in Ede, woont afwisselend in Zierikzee en Italië. Maakte meerdere objecten die kunst midden in de samenleving en Oosterschelde plaatsen, zoals De Calvijnkapel en Volkstuin op Zee. Schreef onder andere Perdonia Dael, gedichten, en Het zeeparfum van oom François, kinderboek. <https://www.stichtingzeeuwsblauw.nl/>

Gerrit van Meijeren: Slenteren in de stad van de mens - De cultuurtheologie van F.O. van Gennep

Voor de hervormde theoloog F.O. (Ted) van Gennep (1926-90) behoorde het tot de opdracht van de praktische theologie zich buiten de muren van de kerk in de cultuur te begeven. Hij maakte daar zelf werk van in zijn beschouwingen over literatuur (Dostojewski, Tolstoj, Malamud, Mary Shelley en anderen) en in zijn essay 'De terugkeer van de verloren Vader'. Gerrit van Meijeren beschouwt van Genneps aandacht voor literatuur als onderscheidend kenmerk van zijn cultuurtheologie. Hoe voert Van Gennep

het gesprek met literatuur? In hoeverre raakt een 'ethische' lezing van literatuur aan de praktijk van het goede leven? Wat is Van Genneps positie binnen de theologische leestradiatie van literatuur en waarin schuilt zijn actualiteit?

Gerrit van Meijeren promoveerde onlangs bij de Protestantse Theologische Universiteit op het proefschrift *Slenteren in de stad van de mens* (uitgeverij Skandalon). Hij is classispredikant van de Protestantse Classis Zuid-Holland Zuid.

Gert den Hartogh: Misschien wel de geleerdste man van de 15e eeuw – Nicolaus Cusanus

'Misschien wel de geleerdste man van de 15 e eeuw'. Zo kenmerkt Inigo Bocken de Duitse theoloog, filosoof, wiskundige, astronoom, (kerk)jurist, politicus, diplomaat en uitvinder Nikolaus Chrypffs (Nikolaus von Kues, Nicolaus Cusanus) die leefde van 1401-1464. Zijn uit 1440 daterende hoofdwerk *De docta ignorantia* werd tussen 1862 en 2020 in totaal 31 maal vertaald, - maar een Nederlandse vertaling ontbrak tot op heden. Om die reden én vanwege het feit dat ik in toenemende mate gefascineerd ben door zijn denken, heb ik mij de afgelopen twee jaren toegelegd op de vertaling van dit belangwekkende werk en is het manuscript inmiddels door een uitgever geaccepteerd.

Intussen is binnen de Nederlandse protestantse traditie de persoon en het werk van Cusanus nauwelijks bekend: zoveel aandacht uitgaat naar de 16 e eeuw, zo weinig interesse is er doorgaans voor de daaraan voorafgaande periode.

In mijn bijdrage zou ik graag aandacht willen besteden aan de hoofdlijnen van *De docta ignorantia* (door mij vertaald met *Over de wetende onwetendheid*) en dan met name nader ingaan op wat ik zou willen omschrijven als Cusanus' 'rationele mystiek', aangezien hij enerzijds inzet bij het werk van Pseudo-Dionysius Areopagita en diens negatieve theologie, terwijl hij anderzijds op een nogal curieuze wijze omgaat met het dogma van de Drieëenheid en in navolging van de School van Chartres (die haar bloei beleefde in de 12e eeuw) en langs zuiver rationele, c.q. wiskundige (!) weg het bestaan van God zo niet tracht te bewijzen dan toch wel aannemelijk te maken.

Dr. Gert den Hartogh is theoloog en classicus. Gepromoveerd op een proefschrift over Zacharias Ursinus' voorzienigheidsleer is hij naast gemeentepredikant werkzaam als docent Klassieke Talen.

Ger van der Heijden: Lanquan li jorn son lonc e may – Over het verlangen

During May, when the days are long,
I admire the song of the birds from far away
and when I have gone away from there
I remember a love far away.
I go scowling, with my head down
so much that songs and hawthorn flowers
aren't better, to me, than the frozen Winter.

I trust the Lord's fairness
in having formed this faraway love,
but for each consolation I achieve
I get two ills, because I am so far away.
Ah! Why didn't I go there as a pilgrim,
so that my staff and hooded cloak
would be beheld by her beautiful eyes!

Dit is een vertaalde tekst uit het Occitaans van *Lanquan li jorn son lonc e may*. Een lied van Jaufrè Rudel, een beroemde 12e eeuwse Occitaanse troubadour. Het geeft aanleiding tot een doordenking van hoe het universele verlangen een plek kan krijgen in het onderwijs en begeleiding van jongeren.

Ger van der Heijden is theoloog en docent levensbeschouwing en filosofie

Jurjen Zeilstra: 'Wie kan een god die dat niet verkiest, zien gaan of komen!' Odyssee, boek 10 (slot) - De theologie van Homerus

De twee grote vragen van onze eigen tijd betreffen enerzijds de godsvraag, anderzijds de vraag naar gastvrijheid. Over beide bestaat in de (post)moderne cultuur grote verlegenheid. Maar het zijn oeroude vragen. Zowel in de Odyssee als in de bijbel (Genesis 18/19; Matteüs 25), wordt het goddelijke daar gevonden waar gastvrijheid wordt betracht. Voor wie er oog voor krijgt is God in de vreemdeling te verwachten en herkenbaar. De Ilias en vooral de Odyssee zijn als 'bijbel van de Grieken' verhalende teksten, wel religieus, maar niet zozeer sacraal gecanoniseerd of theologisch gesystematiseerd, waardoor een vrijer filosofisch bevragen mogelijk was dan naderhand met sterk dogmatisch geïnterpreteerde heilige teksten van bijbel en koran het geval kon zijn en vaak nog is. Het Griekse pantheon reflecteert een poging van de mensen orde aan te brengen in de chaos van het leven. De hemelse hofhouding in het eerste hoofdstuk van het bijbelboek Job is te vergelijken met de berg Olympos. Het is Zeus, die de mensen verwijt onvoldoende eigen verantwoordelijkheid te nemen en de goden overal de schuld van te geven. Tenslotte moeten zij het zelf doen. Inspanning, vindingrijkheid, kracht, maar vooral slimheid worden beloond, al is het niet systematisch. Overmoed komt voor de val. Het uiteen trekken van mythe en ratio ('muthos' en 'logos') en het elimineren van de goden als causale factor in het verhaal, is het 'moderne' antwoord dat de Grieken rond 400 v.Chr. geven (Herodotus, Thucydides) op het verwijt van Zeus. Dit is het begin van secularisatie en wetenschappelijke geschiedschrijving. De Griekse voorstellingen van het hiernamaals en de onderwereld hebben de Joods-christelijke cultuur sterk beïnvloed (Hellenisme). Maar waar de Grieken meestal meer in het algemeen spraken over het schimmenrijk, raakte het christelijke hiernamaals strikt verdeeld in hemel en hel. Onder invloed van martelaarsverhalen (Makkabeeën!) kwamen met betrekking tot het hiernamaals beloning en straf centraal te staan. De Griekse begrippen 'godenzoon' en 'godgelijk' hebben de Hebreeuwse idee 'zoon van God' beïnvloed en tot op de dag van vandaag veel misverstanden veroorzaakt alsof Jezus door God bij een sterfelijke vrouw verwekt zou kunnen zijn.

Jurjen Zeilstra (dr.theol. dr.hist.) is theoloog, historicus en predikant te Blaricum

Tjeerd de Boer: Hoe zullen we over God spreken? - Een kennismaking met de 'poëtische theologie van het alledaagse' van Rubem Alves

Voor de Braziliaanse theoloog, filosoof, psychoanalyticus en columnist Rubem Alves (1933-2014), ook wel (de presbyteriaanse) grootouder van de bevrijdingstheologie genoemd, is theologie "in de eerste plaats een natuurlijke functie als dromen, muziek beluisteren, lijden, hopen. Het is een manier om daarover te spreken. Theologie heeft even weinig met kennen te maken als dichten of bidden; theologie ontstaat, is een zijnswijze, een gebed, 'een verzuchting van een onderdrukt schepsel'. De theoloog, zegt Alves, speelt het (kralen)spel onder andere door verhalen te vertellen, woont in de betoverde wereld van de verhalen, in de wereld die door verhalen betoverd is. (Tjeerd de Boer, *Hoe zullen we over God spreken?*, Narratio 2010, 155)

"Voor Alves is er dan ook geen onderscheid tussen theologen en dichters, schrijvers, kunstenaars; dichters kunnen evenzeer theologen zijn. Literatuur kan theologie zijn, de taal die over God wil spreken. Het zijn vloeiende lijnen die in dichtregels, romanregels, beelden, schilderijen, films en bijbelteksten, geloofsuitspraken bij elkaar komen. Voor Alves gaat het in de 'theopoëzie', - waarin theologie en literatuur, kunstzinnige verbeelding in de meest algemene zin, elkaar ontmoeten en samenvloeien -, om een gemeenschappelijke inhoud en taal, om gemeenschappelijke thema's." (2010, 157)

Tjeerd de Boer (1949), missionair predikant Protestantse Kerk in Nederland (uitgezonden medewerker 1984-1994 in Chili en Brazilië, 2013-2018 in Hong Kong), *honorary research fellow Institute of Sino-Christian Studies*, en verbonden aan de *Foundation Academy of Amsterdam*.

Wilbert Dekker: Apostelen tegenover tirannen - Handelingen en de klassieke Griekse tragedies

De tekst van Lukas' tweede boek Handelingen bevat enkele onmiskenbare, directe citaten uit de klassieke Griekse literatuur (rond 400 BCE), bijvoorbeeld in Handelingen 17:28 (Aratus en Zeus-hymne). Daarnaast vinden we ook enkele belangrijke literaire verwijzingen naar geschriften uit die tijd: geen directe citaten, maar wel toespelingen, zoals de zinsnede 'de hielen tegen de prikkels slaan' (Handelingen 26:14). Wanneer we die subtiele verwijzingen analyseren, blijken het toespelingen te zijn op klassieke tragedies van met name Euripides en Sophocles. Het verbindende element tussen de klassieke teksten en de tekst van Lukas is het motief van de tiran. Kunnen we vaststellen of deze toespelingen intentioneel zijn? En als ze dat zijn, hoe helpen deze literaire verwijzingen ons de betekenis van Lukas' tekst te begrijpen? Tijdens deze sessie zien we hoe Lukas literaire modellen uit de klassiek-Griekse tijd gebruikt om zijn theologische boodschap duidelijk te maken aan zijn lezers. Het blijkt een case-study te zijn van de verhouding tussen theologie en literatuur in de Bijbeltekst zelf.

Wilbert Dekker is fulltime predikant van de Westerkerk te Kampen (PKN). Hij werkt sinds 2011 aan een dissertatie onder supervisie van prof. dr. G.H. van Kooten.

Willem-Jan de Wit: Christus in de wraakpsalmen - de bijdrage van Salomon van Til

Wraakpassages in de psalmen roepen bij de lezer gemakkelijk een gevoel van vervreemding en afkeer op. Tegelijk is er tegenwoordig sprake van een zekere herwaardering voor deze psalmen als uitdrukking van diepmenselijke emoties. De christelijke traditie daagt ons uit echter nog meer te horen in deze psalmen dan alleen het puur menselijke. Calvin benadrukt bijvoorbeeld steeds dat deze woorden van wraak en vervloeking onder invloed en leiding van de Heilige Geest gesproken en te spreken zijn. Salomon van Til (1643–1713) ziet juist in de scherpte van zulke woorden een aanwijzing dat de spreker niet zomaar een willekeurig mens is maar Christus zelf. Deze paper zal nader ingaan op de vraag hoe Van Til de stem van Christus in Psalm 58, 69 en 109 hoort en zijn bijdrage kort situeren in de geschiedenis van de christelijke receptie van deze psalmen.

Willem-Jan de Wit is docent Oude Testament en systematische theologie aan het *Evangelical Theological Seminary* in Cairo (ETSC)

Wouter van Wingerden: Leonard Cohen's geestelijk testament

De teksten van singer-songwriter Leonard Cohen worden wijd en zijd geroemd vanwege de poëtische kwaliteit en de meerdere lagen die hij erin weet te leggen. Hoewel in veel van zijn teksten het nooit helemaal duidelijk wordt of hij nu tegen God spreekt of tegen een geliefde, daardoor zijn ze op zijn minst intrigerend voor een theoloog. Op het laatste album dat hij voor zijn dood maakte, "You want it darker", lijkt hij vrijwel zeker ook in gesprek te zijn met God. Al is de dubbelzinnigheid hier ook nooit helemaal verdwenen. Doorheen het album gaat hij mijns inziens een gesprek aan waarin hij cruciale vragen stelt aan God. Hij werpt zo op poëtische wijze existentiële en essentiële vragen voor de theologie op. Die vragen wil ik graag voor het voetlicht brengen en als aanzet of inspiratie laten dienen voor ons eigen theologische denken.

In deze sessie bespreken we

- De biografie van Leonard Cohen in grote lijnen en kenmerken van zijn oeuvre
- Opbouw van het album 'You want it darker' in zijn geheel
- Theologische vragen in het titelnummer: 'You want it darker'
- Discussie over één van de vragen die Cohen opwerpt in 'You want it darker'

Wouter van Wingerden is sinds 2015 als gemeentepredikant werkzaam in Stedum.

Agenda ledenvergadering

1. Opening
2. Vaststellen van de Agenda
3. Jaarverslag van de secretaris
4. Jaarverslag van de penningmeester
5. Bestuursverkiezing
6. Afscheid bestuurslid Elsbeth Gruteke
7. Benoemen nieuw lid kascommissie
8. VVTh en Nacht van de Theologie
9. VVTh online
10. Ideeën verzamelen voor volgend congres – wanneer, hoe en wat
 - a. 29 juni – 1 juli, of beter in januari 2024
11. Sluiting

Ad 4 – Jaarverslag penningmeester

Liquide middelen	Startdatum	Einddatum		
	01-Sep-20	31-Aug-21		
Rekening courant	€ 9,277.82	€ 1,817.86		
Spaarrekening	€ 3,750.51	€ 9,751.01		
totaal	€ 13,028.33	€ 11,568.87		
				
			Negatief saldo	€ -1,459.46
Kosten			Baten	
Bankkosten	€	139.17	Contributie	€ 24.52
Kosten Congressus	€	800.81	Rente	€ 0.50
Kosten Socie	€	544.50		
			Negatief saldo	€ 1,459.46
	€	1,484.48		€ 1,484.48

Toelichting:

In het tweede corona-jaar is er bewust voor gekozen geen contributie te innen omdat onze liquiditeit prima was en de kosten te overzien. Er is nog één contributie binnengekomen van vorig boekjaar, vandaar de ene binnenkomende post.

Een kleine vooruitblik in het lopende boekjaar:

- de kosten van Socie zullen niet meer optreden, want die functionaliteit werd niet gebruikt, dus we hebben ons abonnement opgezegd.
- Inmiddels is het banksaldo zo'n € 16.000, genoeg om zonder risico's een conferentie te organiseren.
- De cash flow van de N8vdT is zo'n € 30.000, dus groter dan ons banksaldo, vandaar dat we in die samenwerking strikte voorwaarden hebben ingebouwd dat de vereniging geen financieel risico loopt.

Ad 4 – Verslag van de kascontrole commissie

We hebben de kascontrole voor het verenigingsjaar 1 september 2020 – 31 augustus 2021 uitgevoerd en geen onregelmatigheden ontdekt.

We hebben de volgende controles uitgevoerd:

- Alle posten uit het overzicht van de bank zijn te vinden in het financiële overzicht.
- Alle totalen in het overzicht kloppen.
- Ter controle van de nota's zijn enkele steekproeven uitgevoerd.

We sluiten ons aan bij het voorstel van de penningmeester om met de applicatie “Socie” te stoppen, daar deze niet of nauwelijks gebruikt wordt door de leden.

We stellen de vergadering voor decharge te verlenen aan het bestuur voor het afgelopen boekjaar.

5 november 2021,

de commissie,
Simon Beentjes
Eduard Groen
Mattijs Ploeger

Praktische informatie

1. We proberen de conferentie paperless te organiseren, op de tekstlezingen na.
2. Parkeren is het handigst aan de Seinstraat-kant van de kerk
3. Wifi is beschikbaar in de kerk via netwerk M-Gast, wachtwoord WidM-2022
4. Zowel de boeken van Machteld Siegmann en die van Arjan Plaisier en Ineke Cornet zijn te koop bij de auteur op donderdag.
5. Wie wandelend naar de restaurants gaat: het is een wandeling van een klein half uur.
6. Wie op donderdag voor het diner parkeert in parkeergarage Gooiland, kan zijn uitrijkaart daar laten behandelen om in aanmerking te komen voor een parkeertarief van € 2.50 voor de hele avond.
7. Tijdens het diner op donderdag wordt er aan tafel drankjes geserveerd. Bij het dessert is er een kop koffie / thee. Daarna is drank voor eigen rekening.
8. Tijdens het buffet van vrijdag zijn er twee drankjes inclusief. Het aantal zitplaatsen per tafeltje is in dit restaurant bewust klein gehouden zodat het wordt aangemoedigd gedurende het buffet van groepje te wisselen.
9. Dringende vragen: mijn telefoonnummer is 06 23 919 220.